

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 16 јануари 2020 година, врз основа на примена жалба од Игор Изотов, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Вечер“, со текстот насловен „Идентитетот бетониран“: Не постои Македонец нити македонски пасош на границата меѓу Јордан и Египет“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 3.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 24 декември 2019 година, Игор Изотов поднесе жалби за текстот со наслов „Идентитетот бетониран“: Не постои Македонец нити македонски пасош на границата меѓу Јордан и Египет“, објавен на 22 декември 2019 година, на интернет - порталот „Вечер“ (www.vecer.mk).

Во жалбата се наведува дека оспорените текстови содржат неточно и нефер известување, пристрасност во информирањето, незастапена втора страна, нарушување на приватноста и на авторски права.

Подносителот на жалбата појаснува дека негова лична објава на „Фејсбук“ била искористена за спинување на дневно – политички теми и дека била целосно извадена од контекст. Тој, меѓу другото, посочува дека по негово барање дел од медиумите ја избришале, а дел одбиле да ја отстранат содржината.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Вечер“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Од „Вечер“ одговорија, но не се изјаснија за наводите на жалбата, туку посочија дека како медиум поднеле кривична пријава против раководните лица и членови на управување на Советот за етика по повеќе основи. Од интернет – порталот предупредија и дека секоја тековна и нова активност на Советот за етика поврзана со работата на „Вечер“, ќе биде предмет на нова кривична пријава.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и со мнозинство гласови одлучи дека Кодексот на новинарите е прекршен во членовите 1 и 3.

***Член 1:** „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Член 3: „Новинарот ќе настојува да биде обезбедено објавување на исправка, деманти и одговор во случај кога ќе биде утврдена неточност на информација“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 16 јануари 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најпрво, утврди дека се работи за текст без автор, чија содржина се сведува единствено на статус на корисник на социјалната мрежа „Фејсбук“, кој споделува свое искуство за наведен проблем при преминување на границата меѓу Јордан и Египет.

Содржината, несомнено, произлегува од јавниот интерес, но не на начин на кој е пренесена. Медиумот воопшто не се потрудил да обезбеди објективна и проверена информација, на начин што ќе контактира релевантна институција за да добие потврда дали информацијата е точна или веродостојна за споделување со јавноста. Новинарите се обврзани да ги проверат информациите колку што е можно повеќе, за да ја избегнат опасноста од манипулации и дезинформирање.

Медиумите, воедно, се одговорни и за искажаното на социјалните мрежи, зашто со нивното објавување таквите содржини добиваат јавност и затоа не ги ослободуваат од одговорност. Во отсуство на официјална потврда на случајот, авторот морал да изрази резерва, воздржаност и сомнеж кон Фејсбук статусот, наместо да смета дека е доволно да го пренесе, нудејќи го како извесен епилог. Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во самиот наслов на текстот:

„Идентитетот бетониран“: Не постои Македонец ниту македонски пасош на границата меѓу Јордан и Египет“.

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Со оглед дека социјалните мрежи се чест извор на лажни и непроверени информации, Комисијата се согласи и дека интернет – порталот, во случајов, требало да го контактира лицето, сопственик на содржината и да ја провери кредибилноста на статусот, како и неговата точност. Во исто време, медиумот требало да побара и дозвола од сопственикот на профилот, зашто во новинарската професија е недозволиво по автоматизам да се преземаат и користат информации од приватни лица, кои не се ниту избрани или именувани функционери, ниту се политички личности.

Истото важи и за копирање и објавување изјави, статуси, фотографии, видео - снимки или какви било пишани или аудио/видео материјали од приватни профили или блогови без да се побара дозвола од сопственикот, особено кога се работи за приватно лице, како во конкретниов случај.

Членовите на Комисијата се согласија и дека интернет – порталот „Вечер“ имал обврска, но одбил да ја отстрани содржината, со оглед дека тоа било побарано лично од страна на подносителот на жалбата, Игор Изотов. Комисијата цени дека барањето на жалителот за отстранување на содржината е рамно на барање на исправка или демант, и оттука утврди дека во текстот е прекршен и **членот 3** од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот ќе настојува да биде обезбедено објавување на исправка, деманти и одговор во случај кога ќе биде утврдена неточност на информација.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет-порталот „Вечер“ (www.vecer.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

